

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžo/71/2015
Identifikačné číslo spisu: 4015200185
Dátum vydania rozhodnutia: 01.12.2016
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:4015200185.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu: O. N., nar.: XX.XX.XXXX, bytom ul. C. L. Č. XX, XXX XX U. Q., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Špitálska č. 8, 812 67 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. septembra 2015 č.k. 11S/34/2015-28, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. septembra 2015 č.k. 11S/34/2015-28 p o t v r d z u j e .

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.
Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: UPS/US/SSVOPPKPC/SOC/2015/1206 z 21.01.2015 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie“ - príloha administratívneho spisu č. 7) žalovaný ako konajúci odvolací správny orgán v zmysle § 4 zákona č. 453/2003 o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov postupom podľa § 59 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „Správny poriadok“) potvrdil v zmysle § 51 písm. b) zákona a § 17 č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 447/2008 Z.z.“) odvolaním napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, odboru sociálnych vecí a rodiny, č.: NZI/OPPnKaPČ/SOC/2014/65048-0003 z 24.11.2014 (ďalej na účely rozsudku len „prvostupňový orgán“, resp. „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým prvostupňový orgán nevyhovel žiadosti žalobcu o vyhotovenie parkovacieho preukazu (ďalej na účely rozsudku tiež „žiadost“, resp. „parkovací preukaz“).

Podľa § 4 ods. 6 písm. c) zák. č. 453/2003 Z.z. v znení relevantnom pre prejednávajúcu vec ústredie vykonáva v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni rozhoduje úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

Podľa § 51 písm. b) zák. č. 447/2008 Z.z. v citovanom znení ústredie vykonáva v druhom stupni štátnu správu vo veciach kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu, v ktorých v prvom stupni koná a rozhoduje úrad.

Podľa § 17 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z. v citovanom znení fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná podľa posudku na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom podľa § 14 ods. 6 alebo má praktickú slepotu alebo úplnú slepotu oboch očí, vyhotoví príslušný orgán parkovací preukaz na základe právoplatného rozhodnutia o parkovacom preukaze.

2. Prvostupňový orgán pri svojom rozhodovaní o nevyhovení žiadosti zohľadnil zistenia lekárskeho posudku z dňa 19.11.2014 (ďalej len „lekársky posudok“), ktorým bola žalobcovi určená miera funkčnej poruchy 70 % podľa prílohy č. 3, časti III., bodu 8, písm. d) (chronické komplikácie cukrovky) k zák. č. 447/2008 Z.z.

Prvostupňový orgán zároveň konštatoval, že žalobca nie je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a nemá praktickú alebo úplnú slepotu oboch očí.

3. Žalovaný v svojom rozhodovaní vychádzal zo skutkovo-medicínskych zistení obsiahnutých v lekárskom posudku, podľa ktorých na 3. a 4. prste ľavej nohy sú nekrotické zmeny ošetrované chirurgom. Chôdza žalobcu je ataktická, vpravo kríavavá, bez použitia kompenzačnej pomôcky (údaje praktického lekára). Okrem toho je žalobca liečený pre koronárnu AS chorobu srdca, je po srdcovom infarkte (r. 2012) a po kardiouchirurgickej operácii - bypasse (tiež r. 2012), ejekčná frakcia ľavej komory je znížená.

Takto vymedzený zdravotný stav žalobcu mu umožňuje sa premiestniť k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a k prostriedku železničnej dopravy a späť, nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a do prostriedku železničnej dopravy, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a z prostriedku železničnej dopravy, alebo z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia zvládnuť inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy osôb a v prostriedku železničnej dopravy.

4. Posudkový lekár žalovaného po oboznámení sa so spisovou dokumentáciou žalobcu sa stotožnil nielen s určenou mierou funkčnej poruchy ale v zmysle § 14 ods. 6 zák. č. 447/2008 Z.z. aj s vyššie uvedenými závermi posudkového lekára prvostupňového orgánu.

5. Záverom žalovaný konštatoval, že posudkový lekár žalovaného vykonal posúdenie zdravotného stavu bez prítomnosti posudzovaného žalobcu vzhľadom k tomu, že nemal pochybnosti o správnosti diagnostického záveru v predložených lekárskejších nálezoch a nebolo potrebné preveriť jeho objektivnosť alebo úplnosť.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

6. Proti hore uvedenému rozhodnutiu žalovaného podal žalobca na Krajský súd v Nitre žalobu zo dňa 10.02.2015.

7. Krajský súd v Nitre ako súd prvého stupňa preskúmal v rozsahu dôvodov žaloby napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť podľa ustanovenia § 250j ods. 2 písm. d) O.s.p., pretože je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov na takéto rozhodnutie.

8. Svoj rozsudok po stručnej rekapitulácii skutkového stavu zachyteného v administratívnom spise, s prihliadnutím na odborné nálezy z kardiologického vyšetrenia (17.10.2014), neurologického vyšetrenia (01.10.2014) ako aj diabetologického vyšetrenia (14.10.2014) a s odkazom na relevantné ustanovenia zák. č. 447/2008 Z.z. odôvodnil tým, že žalovaný mal riadne preskúmať zdravotný stav žalobcu najmä s prihliadnutím jeho obmedzenia v súvislosti s postihnutím prstov ľavej nohy a vytváraním rán na diabetickej nohe.

9. V súvislosti s uvedeným krajský súd vyjadril názor (str. 7 rozsudku krajského súdu), že napadnuté rozhodnutie žalovaného, ktorým zamietol odvolanie žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým nebolo vyhovie žiadosti žalobcu, nemožno odôvodniť v podstate len odkazom na lekársky posudok o tom, že žalobca nie je odkázaný na individuálnu prepravu.

Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia musí naopak jasne, zrozumiteľne a presvedčivo odôvodniť, na základe akých skutkových zistení, z akých dôvodov a na akom právnom základe správny orgán rozhodol. Z odôvodnenia rozhodnutia musí bez pochybností vyplývať, aké dôkazy boli vykonané, akými úvahami sa správny orgán pri posudzovaní riadil.

10. Navyše krajský súd zdôraznil, že odborní lekári (kardiológ a neurológ) vo svojich vyššie uvedených nálezoch odporučili žalobcovi pridelenie parkovacieho preukazu, resp. uviedli s poukazom na jeho zdravotné obmedzenia, že je vhodná individuálna preprava.

Ak teda ošetrojúci lekári žalobcovi výslovne odporučili pridelenie parkovacieho preukazu, resp. sa vyjadrili, že je vhodná individuálna preprava a napriek uvedenému prvostupňový orgán nevyhovet žiadosti žalobcu, bolo jeho povinnosťou, aby pred vydaním takého rozhodnutia dostatočne zistil skutkový stav a svoje nevyhovujúce rozhodnutie i náležité a v súlade so zákonom zdôvodnil.

11. V súvislosti s uvedeným skutkovým stavom krajský súd tiež konštatoval, že v administratívnom spise žalovaného sa nachádza posudok vydaný dňa 07.02.2000 podľa zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého bola miera funkčnej poruchy u žalobu určená na 60 % podľa kapitoly V., položka 2, písm. b) prílohy č. 4 k vyššie citovanému zákonu. t. j. zápalové ochorenia mozgu, neurodegeneratívne ochorenia, polyradikuloneuritídy, polyneuropatia a detská obrna (stredne ťažká forma).

Na základe zisteného zdravotného stavu bol žalobca označený za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím a v jeho dôsledku nie je schopný udržať sa v dopravnom prostriedku a je odkázaný na individuálnu prepravu.

12. Preto podľa krajského súdu s poukazom na právne závery vyslovené v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v obdobných veciach vedených pod sp.zn. ISžo/1/2012 a ISžo/32/2013 správne orgány nepostupovali v zmysle zák. č. 447/2008 Z.z., ak za takto zisteného skutkového stavu rozhodli zamietavo o žiadosti žalobcu.

Preto krajský súd vyslovil právny názor, že o podanej žiadosti žalobcu bude možné rozhodnúť až po riadnom prešetrení jeho zdravotného stavu (prípadne i za prítomnosti žalobcu) tak, aby bolo možné riadne zistiť jeho obmedzenia, ktoré vznikli v súvislosti s komplikáciami cukrovky, resp. i v súvislosti s kardiovaskulárnym ochorením, pričom rozhodnutie musí zodpovedať požiadavkám uvedeným v zákone.

III.

Odvolanie žalovaného/ stanoviská

A)

13. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 16.10.2015 (č.l. 39) žalovaný proti rozsudku prvostupňového súdu v súlade s ustanovením § 205 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. uviedol nasledujúce dôvody odvolania, že:

súdny prieskum má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci / vid' § 205 ods. 2 písm. b) O.s.p./,

súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam / vid' § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p./,

doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (vid' § 205a) - /§ 205 ods. 2 písm. e) O.s.p./, a

rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci / vid' § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p./.

14. Následne odvolací súd rekapituluje odvolacie námietky žalovaného v stručnom prehľade:

- podkladom na rozhodnutie o parkovacom preukaze je lekársky posudok alebo komplexný posudok, ak bol vypracovaný (vid' § 55 ods. 7 zák. č. 447/2008 Z.z.),

- vo vzťahu medzi všeobecným právnym predpisom a špeciálnym právnym predpisom platí zásada „lex specialis derogat legi generali“,

- z právnej úpravy (najmä § 11a § 51 písm. d/ a § 52 písm. d/ zák. č. 447/2008 Z.z.) je zrejmé, že odborní lekári - ortopéd, neurológ, kardiológ ...a iní, nie sú kompetentní určovať odkázanosť na určitú formu kompenzácie,

- správnosť a závery lekárskeho posudku, podľa názoru žalovaného, správny orgán nie je oprávnený posudzovať,

- správny orgán nemôže lekársky posudok označiť ako nesprávny a nahradiť ho vlastným posúdením skutočnosti z odbornej stránky,

- správnosť postupu žalovaného, potvrdzuje aj rozsudok krajského súdu, pretože ani súd prvostupňové rozhodnutie nezrušil a ponechal ho v platnosti,

- krajský súd vyhľadal dôvody nezákonnosti rozhodnutia namiesto žalobcu (vid' R 64/1996 ako aj R 58/2001), ktoré, podľa názoru žalovaného, nezákonnosťou nie sú, a názor krajského súdu, že tak žalovaný ako aj prvostupňový orgán sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s posudkom vydaným dňa 07.02.2000 podľa zák. č. 195/1998 Z.z., neobstojí nielen vzhľadom na to, že nie je vôbec zdôvodnený, ale aj vzhľadom na rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 18.03.2013 (pripojený v prílohe k odvolaniu) sp.zn.: 15S/68/2013-28 v znení opravného uznesenia Krajského súdu v Nitre sp.zn.: 15S/68/2013 zo dňa 29.05.2014.

15. Žalovaný záverom navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok krajského súdu zmenil tak, že návrh navrhovateľa sa zamietá a náhrada trov konania sa nepriznáva a súčasne aby nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

B)

16. Z vyjadrenia žalobcu (č.l. 50) zo dňa 28.10.2015 vyplýva, že v podanom odvolaní nenachádza žiadny právny podklad.

Tiež poukázal na to, že žalovaný mal možnosť preukázať svoje dôkazné bremeno na pojednávaní pred senátom krajského súdu, čo však nezvládol, pričom výsledkom bol rozsudok krajského súdu, ktorý žalobca hodnotí ako jednoznačný, jasný, vecný a hlavne spravodlivý.

17. Žalobca ďalej poukázal na postup žalovaného, ktorý podľa jeho mienky absolútne neodôvodnil prečo a z akého dôvodu posudkoví lekári vo svojich posudkoch odignorovali zdravotné dokumentácie odborných lekárov (t.j. diabetológ, neurológ, kardiológ), v ktorých títo jednoznačne uviedli rozsah

diagnozy a postihnutia, na základe ktorých len odporučili vydanie parkovacieho preukazu.

18. Súčasne žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie žalovaného v plnom rozsahu zamietol a rozsudok krajského súdu potvrdil.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“) a s prihliadnutím na § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny a vydaný v súlade so zákonom, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. potvrdil.

20. Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (žalobcu), t.j. zodpovednosti za obranu svojich práv (vigilantibus leges sunt scriptae) v medziach čl. 13 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd, vybrať si podľa Občianskeho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti rozhodnutiu či postupu orgánu verejnej správy. Preto správny súd nie je oprávnený do tejto procesnej slobody, t.j. dispozitívne rozhodnutie účastníka konania z úradnej povinnosti meniť alebo ho počas súdneho prieskumu presvedčať o nevhodnosti takto zvoleného prostriedku nápravy.

21. Rovnako Najvyšší súd zdôrazňuje, že predmetom odvolacieho súdneho konania je prieskum vecnej správnosti výroku rozsudku krajského súdu (§ 219 ods. 1 v spojení s § 205 O.s.p.) o zrušení napadnutého rozhodnutia, preto Najvyšší súd ako súd odvolací primárne v medziach odvolania (viď § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu i súdne konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zrušujúcimi námietkami žalobcu (§ 250j ods. 2 O.s.p.), a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia.

Ďalej zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp.zn. 6 Sžo 84/2007, sp.zn. 6 Sžo 98/2008, sp.zn. 1 Sžo 33/2008, sp.zn. 2 Sžo 5/2009 či sp.zn. 8 Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Preto odvolaciemu súdu neprislúcha ani takto vymedzený rámec prieskumu rozšíriť aj na iné rozhodnutia, hoci s prv menovaným sú tesne zviazané nielen dôsledkami ale aj účastníkmi.

22. V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa Najvyšší súd celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania rozhodnutia žalovaného, je procesne právna otázka, či lekárske posudok, ako je tomu v

prejednávanej veci, je jediným podkladom pre zistenie skutkového stavu, t.j. otázka správneho zistenia rozhodujúcich skutočností a dostatočného rámca podkladov pre naplnenie zásady materiálnej pravdy v ďalšom procese aplikácie hmotného práva.

Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

23. Žalovaný svoje odvolanie oprel o viacero odvolacích dôvodov (viď bod č. 13). Za účelom riadneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia sa musí Najvyšší súd primárne vysporiadať s odvolacím dôvodom uvedeným v ustanovení § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., nakoľko ďalšie odvolacie dôvody uvedené žalovaným sa viažu na výskyt inej vady s kauzálnym dôsledkom na rozhodnutie vo veci / viď § 205 ods. 2 písm. b) O.s.p./, poprípade na nesprávne, resp. nedostatočne zistený skutkový stav / viď § 205 ods. 2 písm. d) a e) O.s.p./, ktorý však v správnom súdnictve sa nemôže aplikovať, pokiaľ nebolo dokazovanie vykonávané pred krajským súdom v zmysle postupu zakotveného v ustanovení § 122 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.

Až po prípadnom vyslovení ich nedôvodnosti súdom vzniká právo žalobcovi na prieskum zákonnosti samotného rozhodnutia (meritórne námietky). Naopak, ak Najvyšší súd dôjde k záveru, že už prvé procesné, resp. iné pochybenia žalovaného krajský súd nedostatočne pri kontrole zákonnosti vyhodnotil a ich intenzita naplní zrušovacie dôvody uvedené zákonodarcom v ustanovení § 250j ods. 2 O.s.p., potom preverovanie oprávnenosti ďalších námietok je v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [najmä rozsudok Ruiz Torija v. Španielsko, resp. neskôr Garcia Ruiz v. Španielsko (vo veci č. 30544/96 z 20.01.1999)] nehospodárne. Obdobný postup je možné analogicky použiť aj vo vzťahu k argumentácii žalovaného.

24. Z citovanej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [najmä rozsudok Ruiz Torija v. Španielsko, resp. neskôr Garcia Ruiz v. Španielsko (vo veci č. 30544/96 z 20.01.1999)] vyplýva jasný právny názor, že správny súd nemusí dať detailné odpovede na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového), ale aj odvolacieho (ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia), by malo postačovať na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

25. Vzhľadom na vyššie vyslovené názory a v súvislosti s hore položenou otázkou Najvyšší súd po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných, resp. doplňujúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody), najmä vo vzťahu k hore vymedzenej právnej otázke.

26. Z obsahu odvolacej argumentácie žalovaného (viď bod č. 14) pre Najvyšší súd nepochybne vyplýva, že žalovaný najmä poukazuje na nezastupiteľný význam lekárskeho posudku pri zisťovaní skutkového stavu, t.j. pri posudzovaní zdravotného stavu žiadateľa bez oprávnenia správneho orgánu posudzovať (t.j. preverovať) správnosť a závery lekárskeho posudku. S uvedeným ďalej súvisí aj odvolacia argumentácia (názor) žalovaného, že správny orgán nemôže lekársky posudok označiť za nesprávny, resp. ho nahradiť vlastným posúdením z odbornej stránky.

S takto sformulovanými námietkami Najvyšší súd na základe nižšie uvedených dôvodov nemôže súhlasiť.

27. Najvyšší súd prostredníctvom svojej rozhodovacej činnosti už viackrát riešil spor týkajúci sa výkladu obsahu zásady materiálnej pravdy t.j. najmä ustanovenia § 3 ods. 5 veta prvá Správneho poriadku. V súvislosti s uvedeným Najvyšší súd vo svojej rozhodovacej činnosti neustále poukazuje na nutnosť dodržiavať zásadu právnej istoty (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky), t.j. že v obdobných veciach je možné sa od predchádzajúceho rozhodnutia Najvyššieho súdu meritórne odchyliť iba, ak sa podstatne zmenili skutkové okolnosti a právny základ pre vyhlásenie súdneho rozhodnutia (§ 250j ods. 7 ako aj § 250ja ods. 4 O.s.p.). Preto s princípom právnej istoty je tesne spojená kontinuita právnych názorov súdov na riešenie obdobných vecí.

Z uvedeného dôvodu sa Najvyšší súd aj v tejto veci stotožňuje s právnym názorom vysloveným konajúcim senátom v obdobnej veci, a to prostredníctvom rozsudku Najvyššieho súdu zo dňa 22.03.2011 sp.zn. 1Sžo 33/2010, podľa ktorého (konajúci senát cituje v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 7 O.s.p. v rozsahu relevantnom pre odôvodnenie svojich nižšie vyslovených záverov, v podrobnostiach je text rozsudku zverejnený na internetovej stránke Najvyššieho súdu):

„Najvyšší súd v svojej rozhodovacej praxi neustále upozorňuje účastníkov na odlišný charakter správneho súdnictva, v ktorom prevažuje kasačný spôsob prieskumu (§ 250i ods. 1 veta prvá O.s.p.) napadnutých správnych rozhodnutí, tzn. že správny súd vykonáva iba prieskum správnosti zistenia skutkového stavu na základe podkladov obsiahnutých v pripojenom správnom spise (§ 250i ods. 1 veta druhá O.s.p.), a ak dospeje k názoru, že skutkový stav nebol riadne zistený, nie je to dôvod na súdne zisťovanie riadneho skutkového stavu vykonávaním dôkazov, ale naopak je to zákonný dôvod na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu.

V správnom konaní je vykonanie dôkazov veľakrát spojené, resp. si vyžaduje osobitné znalosti na to, aby bol správne verifikovaný obsah dôkazu. Aj v konaniach spojených s posúdením zdravotného stavu žalobca sa vyžadujú na zistenie skutkového stavu osobitné, najmä medicínske znalosti, ktorými sudcovia bežne nedisponujú.“

28. Ďalej Najvyšší súd zaujal stanovisko aj k relevancii ako aj k nezastupiteľnosti lekárskeho posudku alebo komplexných posudkov.

„V zmysle ustanovení § 53 a § 55 zák. č. 447/2008 Z.z., § 3 ods. 3 veta prvá a § 32 ods. 1 a 2 Správneho poriadku vyplýva, že základná zásada zákonnosti, t.j. správneho právneho posúdenia veci (riadnej aplikácie právnej normy na zistený stav veci) vychádza najmä z testu, či správny orgán splnil svoju povinnosť riadne vyhodnotiť potrebné podklady pre rozhodnutie.

Lekárskou posudkovou činnosťou sa nielen vykonáva medicínske hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu, jeho zmien a porúch, ktoré podmieňujú zdravotné postihnutie fyzickej osoby a určovanie miery funkčnej poruchy, ale aj posudzovanie sociálnych dôsledkov v oblastiach kompenzácií, ktoré má fyzická osoba v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia (viď § 11 ods. 1).“

(m.m. rozsudok Najvyššieho súdu sp.zn. 1 Sžo 25/2012 zo 16.07.2013).

29. Ďalej Najvyšší súd vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti poukázal na osobitnú úlohu konzultácií: „Postup vykonania potrebných konzultácií (spolupráce) a vyhodnotenia dostupných lekárskeho posudku, tzn. aj v komplexnom posudku, ktorý je základným podkladom rozhodnutia, na ktorú musí konajúci súd prihliadnuť (§ 250i ods. 3 O.s.p.).“

(m.m. rozsudok Najvyššieho súdu sp.zn. 1 Sžo 34/2010 zo 24.05.2011).

30. Vyššie uvedené právne názory Najvyšší súd následne spresnil aj v nasledujúcej rozhodovacej

činnosti

„Komplexný posudok, napriek svojej významnosti, nepredstavuje a ani nemôže, za situácie predloženia odlišného lekárskeho názoru, predstavovať jediný podklad rozhodnutia v konaní podľa zák. č. 447/2008 Z.z. Je potom celkom legitímne očakávanie žalobcu, že z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného o nepriznaní peňažného príspevku sa v zmysle zákonného príkazu na presvedčivé odôvodnenie (§ 46 a § 47 ods. 3 Správneho poriadku) dozvie jasné argumenty, prečo odlišný lekársky názor nezavážil v prospech jeho žiadosti. Opačný postup žalovaného je naplnením zákonného dôvodu podľa § 250j ods. 2 písm. d) O.s.p. na zrušenie napadnutého rozhodnutia správneho orgánu pre jeho nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov.

Hoci zák. č. 447/2008 Z.z. pripúšťa lekársku posudkovú činnosť, a to najmä za účelom hodnotenia a posudzovania zdravotného stavu, jeho zmien a porúch podmieňujúcich zdravotné postihnutie fyzickej osoby, ktorej vykonanie v prípadoch, keď toto posúdenie vyžaduje osobitné odborné znalosti, však neopravňuje v zmysle čl. 152 ods. 4 ústavy žalovaného, aby upustil, resp. vôbec nevykonal podrobnú analýzu zistených záverov v svojom rozhodnutí s vyhodnotením, prečo neprihliadol k námietkam žalobcu, resp. prečo závery obsiahnuté v komplexnom posudku vyhovujú kritériu spoľahlivo zisteného stavu veci v zmysle zásady súčinnostného hľadania materiálnej pravdy v správnom konaní (§ 3 ods. 2 a 4 Správneho poriadku).

Rozhodnutie správneho orgánu konajúceho vo veciach kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu musí okrem iného obsahovať aj odôvodnenie, v ktorom správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval. Riadne, logické a pre účastníka zrozumiteľné odôvodnenie sa pre neho stáva alebo argumentom presvedčujúcim ho o zákonnosti vydaného správneho rozhodnutia alebo zdrojom argumentov na spochybnenie tohto rozhodnutia.“

(m.m. rozsudok Najvyššieho súdu sp.zn. 1 Sžo 1/2012 zo 28.02.2012).

31. Vo svetle hore uvedených právnych názorov Najvyššieho súdu neobstojí odvolacia námietka žalovaného, že iní lekári (odborní lekári ako sú ortopéd, neurológ či kardiológ, ako je tomu v prejednávanej veci) nie sú oprávnení sa vyjadrovať k zdravotnému stavu posudzovanej osoby a už vôbec neobstojí názor žalovaného, že nie sú kompetentní navrhovať, resp. odporučiť určitú formu kompenzácie.

Naopak, ak je toto obsahom lekárskej správy, ktorú posudkový lekár musí vyhodnotiť ako jeden z možných zdrojov zisťovania skutkového stavu, potom je povinnosťou správneho orgánu preveriť zákonnosť postupu hodnotenia a posúdenia zdravotného stavu, resp. určenia inej skutočnosti, s cieľom ktorým bol lekársky alebo komplexný posudok vyhotovený (viď § 11 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z.).

32. V súvislosti s uvedeným je zákonom požadované (konkrétne príloha č. 2 k zák. č. 447/2008 Z.z. v spojení s § 3 ods. 7 Správneho poriadku), aby aj lekársky posudok vychádzal z odôvodnenia svojich zistení, resp. záverov o zisťovaných skutočnostiach, ktoré odôvodnenie je z právneho hľadiska preskúmateľné, čo sa najmä týka logických úsudkov a záverov.

Podľa § 3 ods. 7 Správneho poriadku ustanovenia o základných pravidlách konania uvedených v odsekoch 1 až 6 sa primerane použijú aj pri vydávaní osvedčení, posudkov, vyjadrení, odporúčaní a iných podobných opatrení.

32. Žalovaný však naopak argumentoval, že správnosť a závery lekárskeho posudku nie je oprávnený posudzovať, t.j. ani preskúmať. Takéto tvrdenie však nenapĺňa poslanie správneho orgánu v oblasti rozhodovania o právnych vzťahoch pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, právnych vzťahoch pri vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom, parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím (čo je predmetom prejednávanej veci).

Naopak, ako Najvyšší súd vyššie zdôraznil, je povinnosťou žalovaného preverovať aj zákonnosť postupu, ktorým boli získané jednotlivé podklady pre rozhodovanie orgánu verejnej správy o subjektívnych verejných právach jednotlivcov.

33. Nakoľko v prejednávanej veci žalovaný tak nekonal, zaťažil napadnuté rozhodnutie v rozpore so zákonnými požiadavkami nepreskúmateľnosťou, ktorú mu správne krajský súd vytkol a na jej základe pristúpil k zrušeniu napadnutého rozhodnutia.

V.

34. Odvolací súd vzhľadom na námietky uplatnené žalobcom uvádza, že napadnuté rozhodnutie má zásadné nedostatky vo svojom odôvodnení, a preto nespĺňa zákonné požiadavky na formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle § 47 Správneho poriadku. Preto sa odvolací súd spolu so závermi vyslovenými krajským súdom nestotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi zistenými v predchádzajúcich konaniach o tom, že žalobca nepreukázal splnenie zákonných podmienok pre vyhotovenie parkovacieho preukazu.

Počas konania nebolo účastníkmi naznačené ani odvolací súd nedospel k záveru, že by sa vyskytli prekážky pre konanie z dôvodov neústavnosti alebo potreby výkladu komunitárneho práva aplikovaných právnych predpisov a súvisiacich právnych aktov orgánov Európskej únie, pre ktoré je potrebné konanie prerušiť.

35. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu/žalobkyne a stanoviska žalovaného/žalovanej ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté vo vyššie uvedených rozhodnutiach (čl. 1 ods. 1 ústavy), najmä už v citovanom rozhodnutí sp.zn. 1Sžo/33/2010, ako aj sp.zn. 1Sžo/25/2012, 1Sžo/34/2010 a 1Sžo/1/2012, pri ktorých Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od nich obsahu a vyslovených právnych názorov (viď účinky sledované v § 250ja ods. 4 a contrario odsek 7 O.s.p. spolu s čl. 144 ods. 1 ústavy) s prihliadnutím na ústavný princíp právnej istoty odchyľil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska v zmysle záverov judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zjednocovania alebo zamedzovania vydávania protirečivých rozsudkov, najmä vec Zielinsky, Pradal a spol. v. Francúzska republika č. A- 24846/94, 34165/96 až 34173/96, poprípade vec Borovská a Forrai v. Slovenská republika č. A- 48554/10 z 25.11.2014), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. s oznámením termínu vyhlásenia rozsudku postupom podľa §156 ods. 1 a 3 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

36. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého úspešnému žalobcovi právo na úplnú náhradu trov tohto konania vzniklo.

Nakoľko však úspešný žalobca nebol právne zastúpený a iné trovy konania nie sú odvolaciemu súdu zo spisu zrejme, tak o náhrade trov konania rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti.

37. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava sociálno-poistných vzťahov vychádza z verejnoprávnych vzťahov), charakter konania si nepredurčoval požiadavku nutnosti v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).